

Sygn. akt I Ca 37/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Włodzimierz Wójcicki
Sędziowie:	Krzysztof Adamiak (spr.) Anna Kacprzyk
Protokolant:	Ewa Miciura

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa W. Ś.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zambrowie Wydziału Cywilnego

z dnia 5 grudnia 2014 r. sygn. akt I C 356/14

I. apelację oddala;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1200 tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt I Ca 37/15

UZASADNIENIE

Powód W. Ś. wniósł o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na jego rzecz 35.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi, tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego wskutek śmierci najbliższego członka rodziny – siostry.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zambrowie z 5 grudnia 2014 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 356/14 zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15.000 zł z ustawowymi odsetkami od 5 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Orzeczono też o kosztach postępowania.

Sąd ten ustalił, że 28 sierpnia 2003 r. w wyniku wypadku samochodowego spowodowanego przez M. G. śmierć poniosła siostra powoda E. J., podróżująca pojazdem jako pasażer. W związku z wypadkiem W. Ś. 14 marca 2014 r. wystąpił do (...) S.A. z wnioskiem o wypłatę stosownego zadośćuczynienia z tytułu śmierci siostry w wysokości 50.000 zł (na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c.) oraz odszkodowania z tytułu pogorszenia się sytuacji życiowej w kwocie 20.000 zł (na podstawie art. 446 § 3 k.c.). W odpowiedzi na to wezwanie Ubezpieczyciel pismem z 4 kwietnia 2014 r. odmówił powodowi wypłaty zadośćuczynienia.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Rejonowy uznał, że zadośćuczynieniem adekwatnym do stopnia doznanej przez powoda krzywdy będzie kwota 15.000 zł. Sąd wskazał, że z wyjaśnień powoda W. S. wynikało, że mocno przeżył wypadek i śmierć siostry, bowiem był z nią bardzo mocno związany i pozostawał z nią w bliskich relacjach. Rodzeństwo mieszkało razem do 1992 r., w tym okresie żyli zgodnie, spędzali razem czas, powód został chrzestnym najstarszej córki siostry - E.. Później powód wyjechał do USA, gdzie przebywa na stałe do chwili obecnej. Po wyjeździe utrzymywał siostrą, jak też z pozostałą rodziną stały kontakt - początkowo listowny, a później telefoniczny. Pomimo upływu lat rodzeństwo nadal pozostawało w bliskich relacjach, powód był dobrze zorientowany w sprawach siostry. Bardzo przeżył on wiadomość o śmierci siostry, deklarował że nie chodził do pracy przez 3 tygodnie, a przez 4 tygodnie chodził na wizyty do psychologa, zażywał też ogólnodostępne środki uspokajające. Bardzo przeżywał to, że nie mógł przybyć na pogrzeb siostry, gdyż przebywał za granicą nielegalnie i w przypadku przyjazdu do kraju nie mógłby wrócić do swojej rodziny, którą założył za granicą. Pierwszy raz do Polski przyleciał dopiero w 2008 r., na święto Wszystkich Świętych, gdy uzyskał już „zieloną kartę” i od tamtego czasu regularnie raz w roku przybywa do kraju. Wówczas zawsze udaje się cmentarz na grób siostry i spędza dużo czasu z jej córkami. Odczucia powoda były spójne z relacją wynikającą z zeznań świadków M. Ś. (1) (szwagierki powoda) i M. Ś. (2) (matki powoda). W ocenie Sądu Rejonowego okoliczność wyjazdu powoda choć niewątpliwie istotna dla całokształtu oceny powództwa, nie mogła automatycznie przesądzać o pozbawieniu powoda prawa żądania zadośćuczynienia w związku ze śmiercią jego siostry z tytułu naruszenia dóbr osobistych. Sąd wskazał, że relacje między rodzeństwem utrzymywane na odległość są z reguły mniej zażyłe, jednak nie można wykluczyć sytuacji odwrotnych, gdy te relacje łączące rodzeństwo znacznie oddalone od siebie są na tyle silne, że do ich utrzymania wystarczający jest kontakt pośredni. Miarkując wysokość zadośćuczynienia Sąd Rejonowy wskazał, że obecna postawa powoda przekonuje, iż okres najgorszej traumy po śmierci siostry już minął, stan psychiczny powoda się unormował.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowił art. 448 kc w zw. z art. 24 kc; w zakresie odsetek art. 481 § 1 i 2 kc, a w zakresie kosztów procesu art. 100 kpc.

Apelację od powyższego wyroku w części wniósł pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.. Zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 448 kc w zw. z art. 24 kc poprzez bezpodstawne przyznanie na rzecz powoda zadośćuczynienia w wysokości 15.000 zł, podczas gdy pozwany nie naruszył dóbr osobistych powoda w związku ze śmiercią siostry E. J., jakimi są więzi rodzinne i emocjonalne między członkami rodziny, gdyż krzywda jakiej doznał powód nie spowodowała w jego życiu wstrząsu psychicznego, cierpienia moralnych czy też zaburzeń w jego organizmie, była to normalna typowa reakcja na śmierć osoby bliskiej, tym bardziej, że powód 11 lat przed śmiercią siostry wyjechał do USA, nie był nawet na jej pogrzebie, przyjechał do Polski dopiero po 5 latach od jej śmierci, nie można więc mówić jakichś szczególnych relacjach łączących rodzeństwo.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o:

1. a) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i oddalenie powództwa w całości,
- b) zmianę wyroku w pkt III i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego,

c) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów w postępowaniu apelacyjnym w tym kosztów zastępstwa prawnego, ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego w Zambrowie celem ponownego jej rozpoznania z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powód W. Ś. wniósł o oddalenie jej w całości oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest uzasadniona i jako taka podlegała oddaleniu.

Roszczenie powoda co do zasady było skuteczne, a strona pozwana w złożonej apelacji nie podważyła stanowiska Sądu I instancji.

W kontekście zarzutów apelacji podkreślić należy, że prawo do życia w pełnej rodzinie i utrzymania więzi emocjonalnej stanowi dobro osobiste podlegające ochronie prawnej. Wprawdzie nie każdą więź emocjonalną można zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. W niniejszej jednak sprawie Sąd I instancji wszystkie istotne okoliczności wziął pod uwagę i trafnie doszedł do przekonania, że powód wykazał istnienie przesłanek do wypłaty mu stosownego zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dobra osobistego w postaci prawa do więzi z siostrą oraz prawa do życia w pełnej rodzinie. Oceny tej nie mogły zmienić wywody zawarte w apelacji pozwanego.

Na gruncie niniejszej sprawy nie można zaprzeczyć, co też stanowiło istotę apelacji, że od 1992 r. powód przebywa na stałe za granicą. Ze stanowiskiem jednak apelującego ferującego tezę, zgodnie z którą trudno mówić o szczególnej więzi łączącej powoda z siostrą z uwagi na fakt, że od 11 lat przed wypadkiem mieszkał on za granicą nie sposób się zgodzić. Zasady doświadczenia życiowego podpowiadają bowiem, że relacje między członkami rodziny nie utrzymującymi systematycznych osobistych kontaktów są mniej zażyłe. Niemniej jednak wbrew twierdzeniom apelującego w każdym człowieku tkwi prawo do zachowania więzi rodzinnych w stosunku do osób najbliższych, różna jest jedynie ich intensywność. Ze zgromadzonych zaś w sprawie dowodów bezspornie wynikało, że śmierć siostry w wypadku objętym pozwem stała się przyczyną powstania u powoda poczucia cierpienia. Brak jest podstaw by zakwestionować, że u powoda wystąpiły problemy emocjonalne wynikające z pustki i szoku powstałego po tragicznej śmierci siostry. Pozwany w toku postępowania I – instancyjnego nie podważył ustaleń, zgodnie z którymi powód utrzymywał z siostrą stały kontakt – pierwotnie listowny, z czasem telefoniczny. Wprawdzie pośrednio, ale uczestniczył w jej życiu, miał wiedzę na temat jej problemów. Z tezą, zgodnie z którą rozłąka niweluje więzi między rodzeństwem nie sposób się zgodzić, ponieważ oznaczałoby to uznanie, że krzywdę podlegającą zadośćuczynieniu stanowią tylko takie ujemne przeżycia psychiczne, które wykraczają poza naturalne uczucia, charakterystyczne dla stanu żałoby. Jednak stopień nateżenia doznanej krzywdy tj. rodzaj, charakter, długotrwałość ujemnych przeżyć, a także ich intensywność, stanowi tylko przesłankę określającą wysokość zadośćuczynienia, a nie przesłankę zasadności samego roszczenia z tego tytułu. Podkreślić należy, że rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych, także tych między rodzeństwem. O ich braku między rodzeństwem na gruncie niniejszej sprawy w żadnym razie nie przesądza okoliczność, zgodnie z którą powód nie uczestniczył w pogrzebie zmarłej siostry. Usprawiedliwiła to bowiem sytuacja życiowa, w jakiej się wówczas znalazł. Opuszczenie terytorium USA, nie posiadając prawa stałego tam pobytu, skutkowałoby brakiem prawa powrotu do tego kraju, w którym powód założył już rodzinę. Wskazana przyczyna zyskuje na wiarygodności w kontekście faktu, że po uzyskaniu tzw. „zielonej karty” powód odwiedza rodzinę w Polsce co roku, a po raz pierwszy przybył do kraju na Święto Zmarłych. Podczas tych pobytów zawsze odwiedza grób zmarłej siostry, wspomina ją, cały czas utrzymuje też kontakty z jej dziećmi.

W tym kontekście, w ocenie Sądu Okręgowego, przedstawiony w sprawie materiał dowodowy, obejmujący w szczególności niepodważone zeznania świadków oraz stanowisko samego powoda daje podstawę do stwierdzenia, że śmierć E. J. w wypadku objętym pozwem doprowadziła do naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci prawa do życia w pełnej rodzinie i utrzymywania więzi ze zmarłą siostrą.

Sąd I instancji miał też na uwadze okoliczności, które winny skutkować odpowiednim miarkowaniem wysokości przyznanego zadośćuczynienia, w szczególności ferowany przez apelującego okres faktycznej rozłąki rodzeństwa, spowodowany zamieszkiwaniem powoda w USA. Także w ocenie Sądu Odwoławczego okoliczność ta pozwoliła niewątpliwie na załagodzenie skutków zdarzenia i w jakiś sposób mogła przyczynić się do częściowego złagodzenia związanych z tym przeżyć, jednak ich nie wyeliminowała. Dlatego Sąd Odwoławczy w pełni podziela wnioski Sądu Rejonowego, zgodnie z którymi kwota 15.000 zł, zważywszy na rozmiar krzywdy powoda jest kwotą odpowiednią.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał apelację za bezzasadną i na mocy art. 385 kpc orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 6 pkt 5 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 poz. 461).

ZARZĄDZENIE

- 1) a/a;
- 2) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda